DZIENNIK URZĘDOWY

obwodu Jędrzejowskiego.

Nr. 5. Jędrzejów, dnia 15 maja 1915.

1.

Subwencya dla klasztoru jasnogórskiego.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył najmiłościwiej udzielić subwencyi w kwocie 25.000 Kor. klasztorowi jasnogórskiemu w Częstochowie na potrzeby, połączone z wykonywaniem duszpasterstwa i utrzymaniem kościoła, mieszczącego cudowny obraz Matki Boskiej, do którego od wieków odbywają się pielgrzymki. Kwotę powyższą wręczył Cesarski wysłannik w sposób uroczysty zarządowi klasztoru.

Ten akt wielkoduszności i najwyższej troski o sławny kościół Paulinów uwydatnia najdobitniej, jakie znaczenie przywiązuje panująca Dynastya do obfitującej w dodatnie skutki działalności oraz do kulturalnej misyi rzymsko-katolickiego duchowieństwa zakonnego, zwłaszcza w chwili obecnej, w tej tak ciężko wypadkami wojennymi dotkniętej części kraju.

2.

Akcya ratunkowa w obwodzie jędrzejowskim.

Austr.-węg. Komitet ratunkowy dla obsadzonych przez c. i k. wojska części Królestwa Polskiego oddał c. i k. Komendzie obwodowej kwotę 5.880 K. przeznaczoną na zakupno żywności dla cierpiącej nędzę ludności, ewakuowanej z linii bojowej. Za część tej kwoty zakupiono już i rozdano kartofle i zboże między ewakuowaną ludność, dalsza akcya w tej mierze jest w toku i Komenda obwodowa czuwa nad jej należytym postępem. Nadto na podstawie ustnej konferencyi z członkami wymienionego Komitetu, Komenda obwodowa wdrożyła akcyę, mającą na celu dostarczenie ciepłej strawy najbiedniejszej ludności tutejszego obwodu.

W tym celu zarządzono utworzenie na razie przy c. i k. Komendach etapowych w Jędrzejowie, Wodzisławiu i Sędziszowie kuchni ludowych, obliczonych na przeszło 500 osób. W razie koniecznej potrzeby rozszerzy się tę akcyę także na inne gminy tutejszego obwodu.

3.

Zakaz uszkadzania wykonanych przez wojsko dróg i innych budowli.

Celem poprawy dróg zostały ułożone przez wojsko (austr.-węg. albo niemieckie) z wielkim trudem drewniane nawierzchnie (tory) z krąglaków na znacznych przestrzeniach. Te nawierzchnie niszczy częstokroć ludność i zabiera drzewo zwłaszcza podczas czasowego opuszczenia przez wojsko odnośnych miejscowości.

Uszkadzanie tych drewnianych nawierzchni drogowych, jak również innych przez wojsko wykonanych budowli (wały, rowy, płoty, schroniska i t. d.) jest zabronione, a osoby wykraczające przeciw temu, ewentualnie w razie spółwiny wszyscy mieszkańcy odnośnych miejscowości będą pociągnięci do surowej odpowiedzialności karnej.

4.

Ceny maksymalne.

Celem uregulowania cen za poszczególne artykuły żywności w tutejszym obwodzie oznaczyła Komenda obwodowa następujące ceny maksymalne:

Za cetnar	metryczny	pszenicy	. . .	46	Koron
»	»	» żyta	. . . .	38	»
»	»	» jęczmienia	. .	32	»
»	»	» owsa	. . . . .	39	»
»	»	» mąki pszennej	.	66	»
»	»	» » żytniej	.	62	»
»	»	» grochu	. . . .	135	»
»	»	» słomy na paszę		$6^1/_2$	»
»	»	» siana	. . . . .	13	»
»	»	» kartofli	. . . .	5	»

Ceny te muszą być bezwzględnie przestrzegane.

5.

Opłaty pocztowe.

Odnośnie do artykułu 2. w tutejszym dzienniku urzędowym z 1. maja 1915 Nr 4. »Obrót pocztowy« podaje się do powszechnej wiadomości wymiar opłat pocztowych:

Opłata pocztowa (portoryum) wynosi:

od kart korespondencyjnych	5 h
» listów wagi do 20 gr.	10 »
» » » nad 20—250 gr.	20 »
» druków wagi do 50 gr.	3 »
» » » nad 50—100 gr. . . .	5 »
» » » » 100—250 » . . .	10 »
» » » » 250—500 » . . .	20 »
» » » » 500—1000 » . . .	30 »

Wydawnictwom gazet może być przez naczelną Komendę etapową udzielone zezwolenie na nadawanie w obrębie obszarów zajętych albo na wysyłanie do tychże gazet za zniżoną opłatą pocztową od gazet, a to stosownie do szczegółowych postanowień.

Od próbek towarowych wagi do 250 gr.	. . .	10 h
» » » » nad 250—350 gr.	. .	20 »
od listów z podaniem wartości:		
należytość od wagi	. . . .	48 h
» » podania wartości 100 K	. . . .	6 »
» » » » ponad 100—600 K		12 »
» » » » za dalszych co 300 K		6 »

Wszystkie przesyłki muszą być opłacone. Do opłaty pocztowej należy używać znaczków opłatowych poczty wojskowej. Te znaczki są do nabycia tylko w urzędzie pocztowym.

Oprócz pieniędzy waluty koronowej przyjmowane będą pieniądze waluty niemieckiej i rosyjskiej wedle następującego kursu:

a) pieniądze waluty niemieckiej:

1 marka	1·25 K
50 fenigów	62 h
25 »	31 »
10 »	12 »
5 »	6 »
2 »	2 »
1 »	1 »

b) pieniądze waluty rosyjskiej:

1 rubel w złocie	2.50 K
1 rubel papierowy albo srebrny	2·— »
1 kopiejka	2 h

Przy wszystkich przesyłkach pocztowych niedopuszczalnem jest używanie języka albo pisma utrudniających kontrolę (pismo cyrylicą, hebrajskie, szyfrowe, nieczytelne).

Udzielanie wiadomości o stosunkach wojskowych jakiegokolwiek rodzaju jest zabronione.

6.

Otwarcie szkół.

W miejscowościach Deszno, Opatkowice pojałowskie, Nawarzyce, Strzeszkowice, Przełaj, Tarnawa i Węgleszyn podjęto z dniem 1 maja b. r. naukę na razie dla dzieci 6-cio i 7-mioletnich, gdyż starsze dzieci pomocne są rodzicom w robotach rolnych. Należy oczekiwać, że księża proboszczowie, jak również naczelnicy gmin i sołtysi użyją swego wpływu i zachęcą rodziców do regularnego posyłania dzieci do szkoły, gdyż tylko wtedy może być korzyść z nauki osiągnięta.

7.

Oględziny ciał zmarłych.

Sprawa oględzin ciał zmarłych ma pierwszorzędne znaczenie, wobec tego c. i k. Komenda obwodowa przystąpiła do organizacyi i ustanowienia oglądaczy ciał zmarłych.

Oględziny ciał zmarłych mają na celu:

1) Skonstatowanie, że śmierć rzeczywiście nastąpiła;

2) badanie, czy śmierć była naturalną, czy też była następstwem zbrodni, takiego działania zbrodniczego, którego skutki śmierć sprowadziły, lub też nastąpiła z powodu jakiej gwałtownej przypadkowej przyczyny;

3) zbadanie, czy śmierć była następstwem choroby epidemicznej, zagrażającej mieszkańcom.

Od 1 czerwca 1915 r. jest grzebanie zmarłych (także nieżywo urodzonych dzieci) bez poprzednich oględzin zwłok, przez ustanowionego do tej czynności oglądacza ciał zmarłych, surowo wzbronione i będzie karane.

W pierwszej linii oglądaczem ciał zmarłych w gminie ma być lekarz lub felczer, w gminach zaś, w których niema lekarza ani felczera, ma gmina ustanowić oglądaczem ciał zmarłych człowieka godnego zaufania — umiejącego czytać i pisać.

O każdym wypadku śmierci (także o urodzeniu nieżywego płodu) ma najbliższa rodzina, domownicy, lub osoby, które ciało zmarłego znalazły, donieść wójtowi względnie sołtysowi gminy, a ten poleci oglądaczowi ciał zmarłych, aby zwłoki oglądnął.

Jeśli zmarły pozostawał w opiece lekarskiej lub felczerskiej, ma oglądacz zażądać od nich poświadczenia stwierdzającego na jaką chorobę dana osoba zmarła.

Po dokonanych oględzinach ma oglądacz wydać kartkę pośmiertną i dopiero wtedy może się odbyć pogrzeb.

Kartkę pośmiertną należy wręczyć odnośnemu proboszczowi, w którego parafii zaszedł wypadek śmierci, a u izraelitów urzędowi gminnemu, który zapisuje akt śmierci.

Podawanie fałszywych dat oglądaczom ciał zmarłych będzie surowo karane.

Jeśliby oglądacz stwierdził wypadek pozornej śmierci, ma zarządzić bezzwłoczne wezwanie lekarza.

Jeśli zachodzi podejrzenie śmierci nienaturalnej, przypadkowej lub gwałtownej, ma oglądacz ciał zmarłych donieść o tem wójtowi lub sołtysowi, który ze swej strony jest obowiązany zawiadomić o tem najbliższy posterunek żandarmeryi i aż do zarządzenia władzy wstrzymać pogrzeb.

W razie stwierdzenia wypadku śmierci z powodu choroby zaraźliwej ma oglądacz ciał zmarłych wraz z wójtem względnie sołtysem wydać potrzebne zarządzenie (odosobnienie domu zarażonego, wyniesienie zwłok do kostnicy i desinfekcya domu), a o zaszłym wypadku ma Urząd gminny bezzwłocznie donieść c. i k. Komendzie obwodowej lub najbliższemu posterunkowi żandarmeryi.

Zwłoki zmarłych należy chować na przynależnym cmentarzu; przewożenie zwłok na inny cmentarz, do innej gminy może nastąpić jedynie za zezwoleniem Komendy obwodowej.

Z końcem każdego miesiąca ma oglądacz ciał zmarłych przedłożyć przez Urząd gminny c. i k. Komendzie obwodowej wykaz osób zmarłych w minionym miesiącu z podaniem imienia i nazwiska, wieku, miejsca zamieszkania, daty śmierci i oznaczenia choroby.

Gminy mają zamianować oglądaczy ciał zmarłych i ustanowić dla nich miesięczną płacę z kasy gminnej. Oglądaczy ciał zmarłych należy ustanowić w gminach i we wsiach, w których są cmentarze, a nadto i w większych wsiach położonych w odległości ponad 4 klm. od przynależnego cmentarza.

8.

Przyznanie datków na utrzymanie rodzinom legionistów obcej przynależności państwowej.

Na mocy Najwyższego Rozporządzenia z 4 grudnia 1914 r. normującego prawne stanowisko polskich legionistów, c. k. Ministerstwo obrony krajowej reskryptem z 24 lutego 1915 Nr. 1804 oznajmiło, że potrzebujące pomocy rodziny legionistów, zamieszkałe w zajętej przez nasze wojska części Królestwa Polskiego, mogą w drodze łaski otrzymać z funduszów państwowych datki na utrzymanie pod warunkami, zamieszczonymi w obowiązującej w Monarchii ustawie z 26 grudnia 1912 dz. p. p. Nr. 237.

Także w tutejszym obwodzie zamieszkałe rodziny mają zgłosić się w tym celu albo bezpośrednio w c. i k. Komendzie obwodowej, albo też za pośrednictwem właściwych Posterunków żandarmeryi, które otrzymały już w tej mierze stosowne polecenie.

9.

Uregulowanie poboru drzewa z lasów państwowych.

Celem uregulowania sprawy poboru drzewa z lasów państwowych, położonych w tutejszym obwodzie, na zaspokojenie potrzeb ludności względnie praw służebności na lasach tych ciążących zarządzono co następuje:

Pobór drzewa tak opałowego jak i użytkowego odbywać się będzie odtąd w zasadzie tylko za poprzedniem uiszczeniem ceny kupna w kasie c. i k. Komendy obwodowej w Jędrzejowie, na podstawie asygnat wystawionych wyłącznie tylko przez Komendę.

W wyjątkowych wypadkach, zasługujących na uwzględnienie wydawane będzie drzewo bezpłatnie lub po cenach zniżonych, jednakże tylko biednej ludności, co do której zostanie niewątpliwie stwierdzonem, że stan ich majątkowy nie pozwala na zapłacenie ceny kupna za istotnie potrzebne drzewo.

O kupno, względnie bezpłatny pobór drzewa, należy zgłaszać się w c. i k. Komendzie obwodowej u inspektora lasowego każdego czwartku. W inne dnie ustne zgłoszenia nie będą przyjmowane.

Aby jednak ułatwić ludności nabycie drobnego opału jak gałęzi i chrustu, i oszczędzić dalekiej często drogi do Jędrzejowa, zezwala się, aby chcący nabywać gałęzie i chrust na opał, zgłaszali się u ustanowionego w najbliższym lesie państwowym strażnika lasowego, który ma obowiązek pozwolić zgłaszającej się ludności na przygotowanie opału w kupy, w lesie na ten cel przeznaczonym.

Zgłoszenia o bezpłatny wydatek drzewa, względnie o pewne ustępstwa w cenie powinne zawierać poświadczenie Naczelnika gminy, że zgłaszający się istotnie potrzebuje takiego drzewa dla własnej potrzeby, a nie ma żadnych środków na zapłacenie ceny kupna, oraz że zasługuje na poparcie.

Pozwolenie na przygotowanie drzewa nie uprawnia jeszcze do zabrania go z lasu. Dopiero wystawiona w c. i k. Komendzie obwodowej asygnata stwierdzająca zapłacenie ceny kupna, lub bezpłatny wydatek, uprawnia do wywiezienia drzewa z lasu.

Tak przygotowanie drzewa, jak i wyprowadzenie go z lasu odbywać się będzie tylko w pewnych dniach w tygodniu. Dnie te oznaczy straż lasowa zgłaszającym się na miejscu.

Sprzedaż drzewa w lasach prywatnych odbywać się będzie na tych samych zasadach z tą różnicą, że asygnaty wydawać może tylko sam właściciel lub jego zastępca.

Posiadający prawo służebności (poboru drzewa, paszy bydła itp.) w lasach rządowych winni prawa te zgłaszać ustnie lub pisemnie w c. i k. Komendzie obwodowej. Zgłoszenia te, o ile będą poparte dokumentami urzędowymi, będą natychmiast uwzględnione. Zgłoszenia, dokumentami nie poparte, mają być wnoszone na ręce Naczelnika gminy, którego rzeczą będzie sprawę zbadać, czy prawo to istniało i było wykonywane i przedłożyć tu do decyzyi.

Przekroczenia powyższych postanowień, jako to: przebywanie w lesie bez pozwolenia lub asygnaty na drzewo, lub w innych dniach niż pozwolenie opiewa, niestosowanie się do wskazówek straży co do sposobu przygotowania i wyprowadzenia drzewa, zabieranie innego materyału lub na innem miejscu, jak w pozwoleniu wymieniono, szkody przy wykonywaniu praw służebności itp. pociągną za sobą oprócz obowiązku zwrotu wyrządzonej szkody, grzywny do 1000 k. względnie aresztu do 3 miesięcy.

Zwracam przytem uwagę, że jakkolwiek jest mojem pragnieniem użyć najdalej idących środków, aby ludność w granicach możności zaopatrzyć w potrzebne drzewo, to jednak ostrzegam, że wszelkie nadużycia przeciwko bezpieczeństwu własności lasów będę karał bezwzględnie, tem bardziej, że ludność będzie miała sposobność zaopatrzenia się w drzewo w sposób legalny na przystępnych warunkach.

10.

Środki ochronne przeciw pożarom.

W ciągu ostatnich dni wybuchają ustawicznie pożary w tutejszym obwodzie, których powodem jest niewątpliwie wielka posucha, lecz także nieostrożne obchodzenie się z ogniem i palenie ognisk pod gołem niebem. Rozszerzaniu się pożarów sprzyja brak wszelkich przyrządów do gaszenia ognia.

Celem położenia tamy powtarzaniu się i rozszerzaniu pożarów zarządzono co następuje:

1) W miastach, w których były zorganizowane straże ogniowe, mają one być bezzwłocznie powołane do życia.

2) W miastach i wsiach, gdzie znajdują się sikawki, mają one być bezzwłocznie tak przygotowane, aby każdej chwili mogły być użyte. Beczkowozy mają być naprawione, beczki zaś stale napełnione wodą.

3) W każdej wsi, w której niema sikawek ani wody bezpośrednio obok domostwa, ma każdy gospodarz zaopatrzyć się w większe beczki (z ogórków lub kapusty) napełnione wodą tak, aby w razie wybuchu pożaru mieć zaraz wodę pod ręką.

4) Przed opuszczeniem domu należy gasić ogień w piecach lub w kuchniach, aby w czasie nieobecności nie powstawały pożary.

5) W najbliższem otoczeniu domów nie krytych ogniotrwale nie wolno palić tytoniu.

6) Zakazuje się bezwarunkowo palenia ogni w polu, w lesie i w najbliższem otoczeniu domów.

7) Należy starannie przechowywać zapałki, by

w czasie nieobecności starszych dzieci nie wznieciły ognia.

8) Każdy właściciel domu ma najdalej do dni 8-miu naprawić kominy i wyczyścić je dokładnie, aby w ten sposób zapobiedz powstawaniu ogni kominowych.

Przekroczenie tych przepisów będzie karane grzywną do 1000 K. Za nieletnie dzieci będą rodzice względnie opiekunowie pociągani do odpowiedzialności oprócz tego zostanie winnym na wypadek klęski pożaru odmówioną zapomoga w celu odbudowania domostw.

W końcu nadmieniam, iż uważam za wykluczone, by powstawanie ogni mogło mieć na celu porozumiewanie się z Rosyanami, gdyby jednak ktokolwiek miał jakie słuszne powody do tego rodzaju podejrzeń, winien bezzwłocznie o tem donieść bezpośrednio, lub pośrednio przez c. i k. Żandarmeryę, c. i k. Komendzie obwodowej.

11.

Włóczące się psy.

Ze względu na niebezpieczeństwo rozszerzenia wścieklizny przez psy swobodnie się włóczące, oraz ze względu na szkody wyrządzane przez nie wśród zwierzyny, zarządzono, aby wszystkie psy z wyjątkiem psów myśliwskich były trzymane w dzień i w nocy na uwięzi lub zaopatrzone w mocne kagańce.

Polecenie to ma być ściśle przestrzegane, a o niestosujących się do tego polecenia mają wójtowie i sołtysi donieść c. i k. Posterunkom Żandarmeryi w celu pociągnięcia do odpowiedzialności.

12.

Prenumerata dziennika rozporządzeń c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce.

Zamówienia na powyższy dziennik rozporządzeń przyjmuje za złożeniem zadatku w kwocie 1 K. każdy urząd pocztowy, zatem dla mieszkańców tutejszego obwodu c. i k. Etapowy Urząd pocztowy w Jędrzejowie. Zadatek na który wydaje się potwierdzenia odbioru uprawnia do poboru dwudziestu następujących po sobie części dziennika rozporządzeń. W taki sam sposób odbywać się będzie zamawianie dalszego poboru.

Komenda obwodowa zarządzi doręczanie dziennika abonentom.

13.

Ogłoszenie.

Zamieszczone w tutejszym dzienniku urzędowym z 1. kwietnia 1915 Nr 2. ogłoszenie uchyla się i ogłasza się natomiast co następuje:

Rozpoczęto budowę kolei wązkotorowej, wojskowej. Obecnie zabito już paliki i tyczki w linii kolejowej. Strzeżenie linii kolejowej zostało poruczone poszczególnym gminom.

Kto linię kolejową, pozostającą w budowie uszkodzi, lub tylko zabite paliki i tyczki usunie, będzie ścigany sądowo-karnie. Gdy sprawcy tego przekroczenia nie można będzie odszukać, zostanie nałożona na gminę, która odnośną przestrzeń nadzoruje, grzywna pieniężna do wysokości 10.000 koron.

Zakazuje się również pod najsurowszą karą przechodzić, przejeżdżać konno lub kołowo przestrzeń kolejową.

W razie zaginienia materyałów budowlanych, jak drzewo, kamień, żelazo, zostanie na gminę, zobowiązaną do strzeżenia danej przestrzeni, nałożoną kara pieniężna do wysokości 1000 koron, a oprócz tego zobowiązaną gmina będzie do pokrycia kosztów zaginionych materyałów.

14.

Kolportaż pism.

Zamieszczona w numerze 1. tut. Dziennika Urzędowego z 15. marca 1915 w pozycyi A. ustęp 7. (w wydaniu niemieckiem) uwaga »Kolportaż zostaje ograniczony« przedstawia się jako niewystarczająca, wobec czego c. i k. Komenda obwodowa wydała następujące zarządzenie:

Kolportaż gazet pozostaje pod ścisłą kontrolą, a kolporterzy muszą posiadać legitymacye wystawione przez Komendę obwodową i na każde urzędowe wezwanie je okazać.

Zagranicznych gazet oraz tajnych albo wprost zakazanych pism i druków sprzedawać bezwarunkowo nie wolno, a niestosujący się do tego zarządzenia będą surowo karani.

15.

Sprostowania.

Tutejszy dziennik urzędowy z 15. marca 1915 Część I. prostuje się w sposób następujący:

1) Moc obowiązująca ustaw, rozporządzeń i przepisów powstaje przez ogłoszenie w dzienniku rozporządzeń c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce i to z dniem 14-ym po wydaniu.

Wydawany przez c. i k. Komendę obwodową dziennik urzędowy przeznaczony jest do ogłoszeń natury lokalnej, do podawania do dalszej wiadomości, do pouczeń i wyjaśnień.

2) W artykule E »Uregulowanie obrotu zbożem i mlewem« zagrożono w ustępie 3. aresztem do 6 miesięcy, a nadto grzywną do 2.000 K., w ustępie zaś 6. grzywną do 5.000 K., aresztem do 6 miesięcy. Artykuł ten prostuje się w tym kierunku, że w obydwu wypadkach może być nałożona albo kara aresztu, albo pieniężna.

3) Zamieszczony w artykule F zakaz dowozu nafty z monarchii austr.-węg. do zajętych obszarów rosyjskich uzupełnia się o tyle, że zakaz ten przez c. i k. Komendę etapów armii został wydany reskryptem do l. 12816.

16.

Szlachetny czyn polskich legionistów.

Na publiczne podniesienie zasługuje czyn żołnierzy jednej kompanii polskich legionistów, który otrzymawszy za okazaną dzielność premię w kwocie 500 K. przeznaczyli ją za pozwoleniem przełożonej władzy do rozdziału pomiędzy ludność cierpiącą głód z powodu szkód wojennych. Postępek swój uzasadnili ofiarodawcy tem, że przyjęcie premii pieniężnej za czyn wojenny stałoby w sprzeczności z ich stanowiskiem, jako ochotników, którzy z czysto idealnych pobudek celem oswobodzenia ojczyzny z jarzma rosyjskiego do służby wojskowej się zgłosili. Kwota powyższa została złożoną w c. i k. Komendzie obwodowej.

C. i k. Komendant obwodu

ADOLF br. STIELLFRIED,

pułkownik w. r.

Kraków. — Druk W. L. Anczyca i Sp.